

solution fra 1920. Dommerne bærer en sort silkekappe med sort fløjskrave, bræmme og ærmeopslag, og dommerfuldmægtige bærer en sort silkekappe med krave, bræmme og ærmeopslag i samme stof. I dag bæres der kapper ved landsretterne og i Sø- og Handelsrettens retsafdeling, men normalt ikke i Sø- og Handelsrettens skifteafdeling. Også advokater og repræsentanter for anklagemyndigheden (Statsadvokaten) bærer kappe. Der er for advokaternes vedkommende tale om sorte silkekapper med røde kanter og for anklagernes vedkommende om sorte silkekapper med lilla kanter.

Der anvendes i dag ikke dommerkapper i byretter-
ne.

2.2.2. I praksis anvender dommerne i Højesteret og de juridiske dommere i landsretterne og Sø- og Handelsretten kapperne under hovedforhandlinger (dvs. det eller de retsmøder, hvor parterne bl.a. fremlægger beviser og argumenter mundtligt for retten), medmindre dommerne vurderer, at en hovedforhandling af praktiske årsager bør gennemføres uden anvendelse af kapper. I Højesteret bærer dommerne også kappe under voteringen. De praktiske årsager, der kan begrunde, at man undlader at bruge kapperne, kan f.eks. være, at hovedforhandlingen eller dele af hovedforhandlingen foregår et andet sted end i et retslokale, eller at børn skal afgive forklaring for retten, og på varme sommerdage beslutter dommerne ofte at gennemføre hovedforhandlingen uden kapper.

3. Fremmed ret

3.1. Regeringen har indhentet oplysninger om reglerne i en række andre lande om dommeres adgang til at bære religiøse og politiske symboler i retten.

3.2. I hovedparten af de adspurgte lande, herunder de øvrige nordiske lande, er der ikke regler, der forbyder ansatte ved domstolene at bære religiøse symboler mv.

I Frankrig findes et kodeks for dommeres og anklageres påklædning, som udtømmende regulerer dommeres og anklageres embedsdragter. Det antages, at det i medfør heraf f.eks. ikke er tilladt at bære religiøs hovedpåklædning. I april 2007 udsendte premierministeren et såkaldt charter til offentlige embedsmænd og brugerne om deres rettigheder og pligter i relation til det republikanske »laïcité«-princip (princippet om adskillelse af kirke og stat). Ifølge charteret overtræder en embedsmand sine pligter, hvis han eller hun giver tydeligt udtryk for sine religiøse overbevisninger under udøvelse af tjenesten.

I Tyskland antages det ligeledes at følge modsætningsvis af nogle detaljerede påklædningsregler, at

(juridiske) dommere m.v. ikke må bære religiøs hovedbeklædning. Der gælder ingen påklædningsregler for lægdommere i straffesager. To delstater har indført en såkaldt neutralitetslovgivning, som bl.a. går ud på, at tjenestemænd inden for retsplejen, fængselsvæsenet og politiet ikke må bære ydre religiøse eller ideologiske symboler eller beklædningsstykker, der er egnede til at tilkendegive et bestemt tilhørsforhold i så henseende.

I Holland har retspræsidenterne ved landets domstole besluttet, at dommere, anklagere og sekretærer skal undlade at bære religiøse symboler i retssalen.

3.3. De fleste af de adspurgte lande har regler om eller tradition for, at der anvendes dommerkapper. I Belgien, Frankrig, Luxembourg, Tyrkiet, Tyskland og Østrig er anvendelsen af kapper reguleret i loven, mens anvendelsen i andre lande som f.eks. Indien, Irland og Storbritannien bygger på sædvane, og i andre lande som f.eks. Island, Holland og Norge findes en regulering, som er fastsat af domstolene selv.

4. Lovforslagets udformning

4.1. Det er et centralt element i dommergerningen, at dommeren i sin judicielle virksomhed er uafhængig og upartisk, når der skal træffes afgørelse i de sager, der forelægges retten. Det opfattes utvivlsomt også som naturligt, at dommeren bestræber sig på over for sagens parter og andre, der overværer en retshandling, tillige at fremstå uafhængig og upartisk.

Dette kommer bl.a. til udtryk i den personaleadministrative vejledning for ansatte ved domstolene, som er omtalt ovenfor under pkt. 2.1. Den retstilstand, som vejledningen beskriver med hensyn til krav til påklædning i retten, er imidlertid efter regeringens opfattelse ikke fuldt ud hensigtsmæssig for så vidt angår adgangen til at bære religiøse symboler m.v. Regeringen lægger herved bl.a. vægt på, at religiøse spørgsmål i de senere år har spillet en stigende rolle i den offentlige debat her i landet bl.a. i lyset af indvandringen af personer med forskellig religiøs baggrund, og at spørgsmål om religiøst tilhørsforhold m.v. i den forbindelse generelt er blevet væsentligt mere kontroversielle end tidligere. Efter regeringens opfattelse er det væsentligt, at der ved domstolene, som har den endelige afgørelse af konkrete retstvister mellem borgerne og mellem borgerne og myndighederne, tages højde for denne ændrede situation, således at dommerne i retsmøder, dvs. hvor den judicielle virksomhed udøves direkte over for parter og andre, undlader at tilkendegive et bestemt religiøst eller politisk tilhørsforhold m.v.